

ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ:

- ❖ Γενικές Δυσκολίες Μάθησης
- ❖ Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες

«Μαθησιακές δυσκολίες αφορούν σε μία ομάδα ανομοιογενών διαταραχών οι οποίες εκδηλώνονται με εγγενείς δυσκολίες σε πρόσκτηση και χρήση ικανοτήτων ακρόασης, ομιλίας ανάγνωσης, γραφής και ακόμα, μαθηματικών ικανοτήτων». (Κουράκης, 1997)

ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΤΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ

❖ ΔΥΣΛΕΞΙΑ

❖ ΑΛΕΞΙΑ

ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΤΗΣ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ

❖ ΔΥΣΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

❖ ΑΓΡΑΦΙΑ

❖ ΔΥΣΓΡΑΦΙΑ

❖ ΚΑΚΟΓΡΑΦΙΑ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΣΤΗΝ ΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

- “Παράξενη” ορθογραφία
- Συντόμευση λέξεων
- Αντικατάσταση γραμμάτων που μοιάζουν φωνητικά ή οπτικά μεταξύ τους.
- Παραλείψεις ή επαναλήψεις γραμμάτων και συλλαβών μέσα στην ίδια λέξη
- Αντιστροφές και μεταθέσεις γραμμάτων και συλλαβών μέσα στην ίδια λέξη
- Σύγχυση με τα συμπλέγματα των συμφώνων.
- Δεν τονίζονται ή “παρατονίζονται” οι λέξεις.
- Αγνόηση των σημείων στίξης.
- Παράλειψη ή επανάληψη μικρών λειτουργικών λέξεων.
- Σπάνια ή ακατάλληλη χρήση των κεφαλαίων.
- “Κολλάνε” τις λέξεις μεταξύ τους.
- Ακατάστατη γραφή. Πολλές “μουντζούρες” και σβησίματα.
- Συντακτικά λάθη.
- Δυσκολίες και λάθη στην αντιγραφή.
- Καθρεφτική γραφή

ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΩΝ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ

Τα πλέον συχνά παρατηρούμενα κλινικά σημεία της ειδικής διαταραχής των αριθμητικών ικανοτήτων είναι:

- Δυσκολία εκμάθησης των ονομάτων των αριθμών
- Δυσκολία επανάληψης μιας αριθμητικής αλληλουχίας
- Δυσκολία καταγραφής των αριθμητικών συμβόλων
- Δυσκολία κατανόησης των αριθμητικών πράξεων
- Δυσκολία εκμάθησης της ακριβούς έννοιας των συμβόλων των αριθμητικών πράξεων και χρησιμοποίησής τους
- Βραδύτητα κατά την εκτέλεση υπολογισμών
- Δυσκολία κατανόησης προφορικών προβλημάτων
- Δυσκολία κατανόησης και απόδοσης των στοιχείων με γραφικές αναπαραστάσεις.

ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΣΤΗ ΜΑΘΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ:

❖ ΝΕΥΡΟΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ

❖ ΔΟΜΗΣΗ ΣΩΜΑΤΙΚΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ

❖ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟ

❖ ΨΥΧΟΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ

❖ ΔΙΑΔΟΧΙΚΟΤΗΤΑ ΣΕΙΡΟΘΕΤΗΣΗ

❖ ΓΡΑΦΟΦΩΝΟΛΟΓΙΑ

MNHMH:

- Κατά την Schenk-Danziger η αδυναμία απομνημόνευσης συνιστά ένα από τα τρία βασικά φαινόμενα που χαρακτηρίζουν την ειδική δυσλεξία.
- Σημαντικά υψηλός αριθμός διαγνωσμένων δυσλεξικών ατόμων παρουσιάζει πρόβλημα είτε κατά τη διάρκεια της ηχητικής μνήμης, είτε κατά την επανάληψη συντήρησης.
- Επιπρόσθετα, έχει διαπιστωθεί ότι τα άτομα αυτά παρουσιάζουν πρόβλημα και κατά την επανάληψη επεξεργασίας, όσον αφορά την οργάνωση και επεξεργασία του υλικού που προορίζεται για αποθήκευση στο χώρο της μακρόχρονης μνήμης.

❖ ΕΝΕΡΓΟΣ ΜΝΗΜΗ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ

❖ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

❖ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΑΙΤΙΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ

Η έως τώρα διερεύνηση της αιτίας που προκαλεί τη λειτουργική δυσκολία στην επεξεργασία του γραπτού λόγου, την οποία εκδηλώνει ο μαθητής με δυσλεξία, δεν έχει να επιδείξει μία κοινή θέση των ειδικών ερευνητών. Αντίθετα, αυτά που χαρακτηρίζουν τη σχετική βιβλιογραφία είναι η υποστήριξη πολλών και διαφορετικών απόψεων ως προς την αιτιολογία της δυσλεξίας και η ακολουθούμενη διαμάχη ανάμεσα στους ερευνητές.

ΠΡΩΤΟΓΕΝΕΙΣ – ΟΡΓΑΝΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

ΕΓΓΕΝΗ ΑΙΤΙΑ

- ❖ Κληρονομησιμότητα
- ❖ Μελέτη γενετικής εστίασης
- ❖ Παράγοντες γενετικών ανωμαλιών
- ❖ Γενετική βάση της δυσλεξίας

ΝΕΥΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ:

- ❖ Νευρολογικές υπολειτουργίες
- ❖ Ελλιπής ημισφαιρική κυριαρχία
- ❖ Νευρομορφολογικός γενότυπος

ΓΝΩΣΙΑΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ – ΕΞΩΓΕΝΕΙΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΑΙΤΙΑ:

❖ Φυσικοί παράγοντες

❖ Κοινωνικοί παράγοντες

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΓΟΝΕΩΝ

ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ

Όταν αποφασίσουμε να εφαρμόσουμε στρατηγικές διδασκαλίας, υπάρχουν συγκεκριμένες αρχές που διέπουν την διδασκαλία μας:

- Σκέφτομαι το μέλλον, αρχίζω στο παρόν: θυμόμαστε ότι κάθε αλλαγή πραγματοποιείται σταδιακά. Επομένως, διδάσκουμε λίγες ή μόνο μία στρατηγική κάθε φορά.
- Λέγε ότι λέω και κάνε ότι κάνω: Επιδεικνύουμε τις στρατηγικές μάθησης μέσα στη τάξη στη διάρκεια της διδασκαλίας μας, πριν ζητήσουμε από τα παιδιά να τις εφαρμόσουν.
- Ελέγχω τις ερωτήσεις μου: Ο τρόπος με τον οποίο θέτουμε τις ερωτήσεις στην τάξη διευκολύνει ή παρεμποδίζει την εκμάθηση των στρατηγικών.

Οι μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες εκτός από γνωστικά και κοινωνικά προβλήματα αντιμετωπίζουν επίσης σοβαρές δυσκολίες στην οργάνωση:

- Δεν μπορούν να οργανώσουν σωστά το χρόνο τους.
- Δε θυμούνται τι έχουν για εργασία στο σπίτι.
- Ξεχνούν τα βιβλία ή τις εργασίες τους.
- Παραδίδουν συχνά μισοτελειωμένες εργασίες.
- Το επίπεδο των εργασιών τους είναι κατώτερο από τις δυνατότητες τους.

Μερικοί απλοί τρόποι που μπορούμε να ενσωματώσουμε στην διδασκαλία μας και βοηθούν στην αντιμετώπιση των δυσκολιών οργάνωσης των παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες είναι:

❖ Πίνακας καθηκόντων

❖ Χρωματική κωδικοποίηση

❖ Λίστες ελέγχου

❖ Σημειώσεις

❖ Σκελετοί – Σχεδιαγράμματα

❖ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ORTON-GILLINGHAM

❖ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ FERNALD

❖ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ MONTESSORI

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΕΝΟΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ:

❖ Πρόγραμμα στόχων για έλεγχο κατανόησης

❖ Ανάγνωση – κατανόηση κειμένου και απάντηση ερωτήσεων κατανόησης

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΟΡΘΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗΣ ΓΡΑΦΗΣ

- ❖ Το μαθησιακό αρχείο
- ❖ Έλεγχος της άρθρωσης – Αυτοματοποίηση – Στρατηγική ορθογραφίας
- ❖ Στρατηγική ελέγχου
- ❖ Σχηματισμός παραγώγων
- ❖ Σύνθεση λέξεων – Ενεργητική Αντιπαράθεση
- ❖ Τεχνικές ορθογραφίες
- ❖ Υπαγόρευση ορθογραφίας

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗΣ ΤΟΥ ΔΥΣΛΕΞΙΚΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

- ❖ Άμεση διδασκαλία
- ❖ Η ανάκτηση της ανάγνωσης
- ❖ Αναγνωστική επιτυχία